

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI
VAZIRLIGI**

2024

**QASHQADARYO VILOYATI PEDAGOGLARNI
YANGI METODIKALARGA O‘RGATISH
MILLIY MARKAZI**

**Respublika ilmiy-amaliy
anjumani**

**UMUMTA’LIM MAKTAB O‘QITUVCHILARINING TA’LIM
SIFATI MONITORINGI NATIJALARI: MUAMMO VA
YECHIMLAR**

**QASHQADARYO VILOYATI PEDAGOGLARNI YANGI
METODIKALARGA O'RGATISH MILLIY MARKAZI**

**UMUMTA'LIM MAKTAB O'QITUVCHILARINING
TA'LIM SIFATI MONITORINGI NATIJALARI:
MUAMMO VA YECHIMLAR**

**RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYASI
(QASHQADARYO VILOYATI, 2024-YIL 21-IYUN)**

**“ МОНИТОРИНГ КАЧЕСТВА ОБРАЗОВАНИЯ УЧИТЕЛЕЙ
ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ШКОЛ: ПРОБЛЕМЫ И
РЕШЕНИЯ”**

**РЕСПУБЛИКАНСКАЯ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ
КОНФЕРЕНЦИЯ
(КАШКАДАРЬИНСКАЯ ОБЛАСТЬ, 21 ИЮНЯ 2024 ГОДА))**

**RESULTS OF TEACHING QUALITY MONITORING OF HIGH
SCHOOL TEACHERS: PROBLEMS AND SOLUTIONS**

**REPUBLICAN SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE
((KASHKADARYA REGION, JUNE 21, 2024))**

QARSHI-2024

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida XXI asr ko'nikmalarini rivojlantirishning tendensiyalari va texnologiyalari: mahalliy va xorijiy tajribalar. Respublika ilmiy-amaliy konferensiya materiallari. – Qarshi, Qashqadaryo viloyat PYMO‘MM,

Ushbu to'plamda Qashqadaryo viloyati pedagoglarni yangi metodikalarga o'rgatish milliy markazi tomonidan tashkil etilgan – “Boshlang'ich sinf o'quvchilarida XXI asr ko'nikmalarini rivojlantirishning tendensiyalari va texnologiyalari: mahalliy va xorijiy tajribalar” mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy konferensiyaga kelib tushgan tezis va maqolalar o'rin olgan. Mazkur ilmiy-amaliy konferensiyaning ilmiy yo'nalishi, maqsad va vazifalari o'quvchilarida XXI asr ko'nikmalarini rivojlantirishning zamonaviy tendensiyalari va texnologiyalari, xalqaro tajribalar, boshlang'ich sinf o'qituvchilarining 4K modeli asosida o'qitishga doir kompetentligini rivojlantirishga doir zamonaviy metodika va strategiyalar, boshlang'ich sinflarda xalqaro tadqiqotlarni joriy etishning istiqbol rejalari, maktabgacha va boshlang'ich ta'lim uzviyligini ta'minlashning ijtimoiy-pedagogik masalalari hamda intensiv usullari, natijaga yo'naltirilgan uzluksiz ta'limni joriy etish tendensiyalariga doir xalqaro va mahalliy ilmiy tadqiqotlarni to'plash, tajribalarni o'rganish, aniqlash va ommalashtirishdan iborat.

Ilmiy-amaliy konferensiya materiallaridan umumta'lim maktab o'qituvchilari, pedagoglarni yangi metodikalarga o'rgatish milliy markazi va oliy ta'lim muassasalari professor-o'qituvchilari, mazkur sohaga doir ilmiy izlanishlar olib borayotgan tadqiqotchilar va talabalar foydalanishlari mumkin.

MAS'UL MUHARRIR:

A.S.Mallayev Qashqadaryo viloyat PYMO‘MM direktori, fizika-matematika fanlari nomzodi, dotsent

TAQRIZCHILAR:

L.M.Umarov Qashqadaryo viloyati PYMO‘MM Uzluksiz kasbiy ta'lim bo'limi boshlig'i, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent
M.B.Raximqulova Samarqand VPYMO‘MM Maktabgacha, boshlang'ich va maxsus ta'lim metodikasi kafedrasini mudiri, p.f.n. dotsent

Tahrir hay'ati a'zolari:

Shodiyeva M.J	Maktabgacha boshlang'ich va maxsus ta'lim kafedrasini mudiri, pfd (DSc), v/b professor
Qosimova G.I	Maktabgacha boshlang'ich va maxsus ta'lim kafedrasini dotsenti, pffd (PhD)
Shaxmurodova D.A	Maktabgacha boshlang'ich va maxsus ta'lim kafedrasini v/b dotsenti
Abduholiqova M.B	Maktabgacha boshlang'ich va maxsus ta'lim kafedrasini v/b dotsenti
Azizova D.Y	Maktabgacha boshlang'ich va maxsus ta'lim kafedrasini katta o'qituvchisi
Zaripova M.Q	Maktabgacha boshlang'ich va maxsus ta'lim kafedrasini katta o'qituvchisi
Rasulova S.M	Maktabgacha boshlang'ich va maxsus ta'lim kafedrasini katta o'qituvchisi
Irisova S.R	Maktabgacha boshlang'ich va maxsus ta'lim kafedrasini katta o'qituvchisi
Yuldasheva Yu.J	Maktabgacha boshlang'ich va maxsus ta'lim kafedrasini katta o'qituvchisi
Karimova U.Sh	Maktabgacha boshlang'ich va maxsus ta'lim kafedrasini katta o'qituvchisi
Raximova R.B	Maktabgacha boshlang'ich va maxsus ta'lim kafedrasini katta o'qituvchisi
Xolmatova G.I	Maktabgacha boshlang'ich va maxsus ta'lim kafedrasini katta o'qituvchisi
Ergasheva M.N	Maktabgacha boshlang'ich va maxsus ta'lim kafedrasini o'qituvchisi
Rajabova X.H	Maktabgacha boshlang'ich va maxsus ta'lim kafedrasini o'qituvchisi

To'plamdan o'rin olgan maqolalarning saviyasi, sifati va ilmiy dalillarning haqqoniyligi hamda mazmuni uchun mualliflar mas'uldir.

SO‘Z BOSHI

Mamlakatimizda ta'lim-tarbiya sohasini, xususan, ta'limning asosiy va hal qiluvchi bo'g'ini hisoblangan maktabgacha va maktab ta'limi tizimi faoliyatini yanada rivojlantirish, uni yangi bosqichga olib chiqish, murabbiy va pedagoglar mehnatini munosib rag'batlantirish, ularni har tomonlama qo'llab-quvvatlash, ta'lim-tarbiya, ilm-fan va madaniyat sohasini uzviy rivojlantirish va ularni doimiy takomillashtirish ishlari davlat siyosatining asosiy va ustuvor yo'nalishi sifatida belgilanganligi ta'lim-tarbiya sohasiga alohida e'tibor berilishi yangilanayotgan O'zbekistonda ta'limning yangi "o'zbek modeli" yaratilayotganligidan dalolatdir.

Bugungi kunda butun dunyoda ro'y berayotgan globallashuv sharoitida mamlakatimiz barqaror taraqqiy etib borish uchun har tomonlama modernizatsiyalashgan tizimli yondashuvni taqozo qilayotganligi munosabati bilan olib borilayotgan islohotlar samarasini yanada oshirish, davlat va jamiyatning har tomonlama va jadal rivojlanishi uchun shart-sharoitlar yaratish, mamlakatimizni modernizatsiya qilish hamda hayotning barcha sohalarini liberallashtirish bo'yicha ustuvor yo'nalishlarni amalga oshirish maqsadida ko'plab vazifalar amalga oshirilmoqda.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan 2023-yil 11-sentabr kuni "O'zbekiston – 2030" strategiyasini tasdiqlash haqidagi PF-158-sonli Farmon imzolandi. Bu esa ta'lim sohasida ham ko'plab vazifalarni amalga oshirish shartini qo'ydi.

Asosiy e'tibor yosh avlodga ta'lim tizimining barcha bosqichlarida sifatli va zamonaviy ta'lim-tarbiya berishga, mehnat bozorida talab yuqori bo'lgan kasb-hunarlarni o'rgatish, yosh avlodning ham jismonan, ham ma'nan sog'lom bo'lishlarida, ularning milliy va umumbashariy qadriyatlar asosida mustaqil va mantiqiy fikrlaydigan, ezgu fazilatli vatanparvar insonlar bo'lib ulg'ayishlarida kuchli ijtimoiy ximoya, sifatli ta'lim, zamonaviy bilim va tajribalar muhim ahamiyatga ega. Bunda albatta pedagog o'qituvchilarning kasbiy salohiyati muhim hisoblanadi.

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirining 2024 yil 18-yanvardagi 16-son buyrug'i bilan tasdiqlangan 2024-yilda mamlakatimizda o'tkaziladigan xalqaro va respublika miqyosidagi ilmiy hamda ilmiy-texnik anjumanlar rejasiga ko'ra Qashqadaryo viloyati pedagoglarni yangi metodikalarga o'rgatish milliy markazi tomonidan 2024 yil 30-aprel kuni "Umumta'lim maktab o'qituvchilarining ta'lim sifati monitoringi natijalari: muammo va yechimlar" mavzusida respublika (oflayn va onlayn) ilmiy-amaliy konferensiya tashkil etildi.

Konferensiyaning ilmiy yo‘nalishi, maqsad va vazifalari boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida XXI asr ko‘nikmalarini rivojlantirishning zamonaviy tendensiyalari va texnologiyalari, xalqaro tajribalar, boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining 4K modeli asosida o‘qitishga doir kompetentligini rivojlantirishga doir zamonaviy metodika va strategiyalar, boshlang‘ich sinflarda xalqaro tadqiqotlarni joriy etishning istiqbol rejalari, maktabgacha va boshlang‘ich ta‘lim uzviyligini ta‘minlashning ijtimoiy-pedagogik masalalari hamda intensiv usullari, natijaga yo‘naltirilgan uzluksiz ta‘limni joriy etish tendensiyalariga doir xalqaro va mahalliy ilmiy tadqiqotlarni to‘plash, tajribalarni o‘rganish, aniqlash va ommalashtirishdan iborat.

Konferensiya uchun jami 218 ta maqola qabul qilindi (shundan 30 nafar ilmiy daraja va unvonga ega bo‘lganlar). Konferensiyada oliy ta‘lim muassasalaridan jami 24 nafar professor-o‘qituvchi, A.Avloniy nomidagi milliy-tadqiqot institutidan 3 nafar ilmiy daraja va unvonga ega professor-o‘qituvchi, Pedagoglarni yangi metodikalarga o‘rgatish milliy markazlaridan jami 112 nafar professor-o‘qituvchi, umumiy o‘rta ta‘lim muassasalaridan jami 40 nafar, mustaqil izlanuvchi, doktorant va talabalardan jami 36 nafar, Maktabgacha ta‘lim tashkilotlaridan jami 3 nafar tarbiyachilar maqola bilan ishtirok etdi.

Konferensiya to‘plamiga kiritilgan maqolalar boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida XXI asr ko‘nikmalarini rivojlantirishga xizmat qilib, zamonaviy innovatsion iqtisodiyot talablariga javob beradigan umumta‘lim dasturlari va yangi davlat ta‘lim standartlarini joriy etish, o‘quvchilarning bilim darajasini baholashda xalqaro PISA, TIMSS, PIRLS va boshqa dasturlarda doimiy ishtirok etishining pedagogik imkoniyatlarini aks ettiradi. To‘plam professor-o‘qituvchilar, iqtidorli talabalar, ilmiy izlanuvchilarning ilmiy-tadqiqot ishlarini yoritishda nazariy-metodologik manbaa bo‘lib xizmat qilishi mumkin.

**Qashqadaryo viloyati pedagoglarni yangi metodikalarga
o‘rgatish milliy markazi direktori f-m.f.n., dotsent A.S.Mallayev**

**KICHIK MAKTAB YOSHIDA O‘QUVCHILARNI
MEHNATSEVARLIKKA O‘RGATISH, MILLIY RUHDA
SHAKLLANTIRISH**

Jabborberganova Zuhra Rufat qizi

Psi-23/4-guruh talabasi

Musinova Donoxon Ismoilovna

Psi-23/4-guruh talabasi

Ollomberganova Shirinoy Jumanazar qizi

Psi-23/4-guruh talabasi

Ilmiy maslahatchi: ChDPU Psixologiya kafedrası
o‘qituvchisi N.B.Xusanova

“Farzand!” Alloh nasib qilgan eng oily ne‘matlardan biri hisoblanib, mushtipar ayolning to‘qqiz oylik umidlari, ko‘zdagi quvonchi-yu, dilidagi sog‘inchidir. Dang‘illama, fayzli to‘ylar qilib, nabira ko‘rish istaklarini qalbida tuygan buva va buvijonlarning orzu havasidir. Keksalarimiz tomonidan “danagidan mag‘zi shirin” naqli bejiz aytilmagan albatta.

Farzand ko‘rishdek baxt! Tirnoqqa zor yig‘layotgan mushtipar ayolning mungli ko‘zlaridagi alamli va dardli hasratidan ham uning qadrini anglash mumkin.

Bir uyda farzand dunyoga kelarkan, barchaning yuzida tabassum, xonadonda karnay-surnay sadosi, quvnoq qiyqirig‘-u, ko‘z yosh aralash tabassum chehralari namoyon bo‘ladi. Barcha orziqib kutgan yangi mehmon xonadonga quvonch, qut-baraka, nur va jannat iforlarini olib keladi. Ota-onalar uni avaylab-asrab, mehr berib, parvarishlab katta qiladilar. Buvi va buvalar hamisha duoda baxt-saodatini tilaydilar.

Bola esa tarbiyani oila atalmish qadriyatlar o‘chog‘idan oladi. Kattalar uni milliy ruhda, odobli-axloqli etib tarbiyalashga harakat qiladilar. Esini tanib-tanimay turib, bog‘chaga tarbiyaga beradilar. Ilk saboqlar shundan boshlanadi, ammo eng asosiy ta‘lim-tarbiyani bola maktab davrida oladi.

Yetti yashar bola ilk bor maktab ostonasiga qadam qo‘yarkan, ichida o‘yinqaroqlik, qiziquvchanlik, bolalarga hos beg‘uborlik avjida bo‘ladi. Qachonki, maktab tartib qoidalarini bilib olmaguncha ko‘nikishi biroz qiyin bo‘ladi.

Bolada o‘yin bilan birga mehnatsevarlikka odatlantirish uning hissiy ko‘nikmasini yoshlikdan shakllantirib borish zarurdir. Uch yashar qizcha o‘z kiyimlarini taxlashni bilishi, narsalarni o‘z joyiga qo‘yishni bilishi lozim ekan, bu haqida bir o‘ylab ko‘ringchi yetti yashar qizchanning qo‘lidan nimalar kela oladi? Albatta, bu yoshda qizlarimiz onalarining o‘ng qo‘li, dastyori bo‘lishlari lozim. Nega endi qiz bolalar haqida ko‘proq to‘xtalib o‘tayotganimga hayron bo‘layotgandirsiz? Sababi, o‘g‘il bolalar qiz bolalarga qaraganda ancha o‘yinqaroq

va og'ir tabiat bo'ladilar. Balki, shuning uchundir, nazarimizda o'g'il bolalar va qiz bolaning yetilish va fikrlashida tafovutlar uch yilga farqlanmoqda. Bu esa mehnatsevarlikni qizlarda ertaroq paydo bo'layotganidir. Ammo, maktab yoshida deyarli barcha bolalarda mehnatsevarlik hissi rivojlangan bo'ladi. Maktabda uni yanada mehnatsevarlik ruhida, aqlli, xushli, ilmga chanqoq qilib tarbiyalash o'qituvchi zimmasidagi asosiy vazifadir. Avvalambor, mehnatsevarlik hissini bolalarda qay darajada ekanligini aniqlab olish muhim hisoblanadi. Undan so'ng uni qanday qilib rivojlantirish usullarini o'ylab chiqsa bo'ladi. Asosan bu yoshdagi bolalar barcha ishni qiziquvchanlik ta'sirida bajaradilar, chunki ularda hali mas'uliyat hissi uyg'onmagan bo'ladi. Mas'uliyat hissi bo'lmagandan so'ng, tabiiyki, uni majburlash, bosim o'tkazish, noto'g'ri usul hisoblanadi. Ammo, ba'zi bir ota-onalar, o'qituvchilar, bu haqida o'ylab ham o'tirmay bolani hohlamagan ishga majburlaydilar, hattoki qo'rqitish orqali o'z gaplarini o'tkazishga harakat qiladilar. Zero, bu harakatlari bilan bolani qo'rqqoq qilib qo'yayotganligi, unda o'z fikrini erkin aytoymaslikni sababchisi bo'layotganliklarini bilishmaydi.

Bola juda ta'sirchan va shu bilan birga juda ziyrak bo'ladi. Gapni tezda ilg'ab oladigan, yodda saqlab qoladigan, eng muhimi ko'rganini takrorlaydigan va taqlidchi hamdir. Shuning uchun ham bu yoshdagi bolalar bilan ishlash biroz qiyinroqdir. To'g'rirog'i ancha mas'uliyatli ishdir. Tarbiyachi birinchi navbatda o'zi hat tomonlama o'rnak bo'la olishi, qo'lidan har ishni kelishi, muomala madaniyatini a'lo darajada bilishi, psixolog nuqtai nazaridan qaray olishi, uni ruhiyati bilan ham ishlay olishi lozimdir. Mehnatsevarlik, hurmat-e'tibor, ta'lim-tarbiya, rostgo'ylik, adolatparvarlik, insoniylik kabi fazilatlarni shakllantirishda bolaning ruhiyati, oilaviy sharoiti, atrof-muhir ta'siri eng asosiy omillar hisoblanadi. Shuni unutmaslik kerakki, o'qituvchi urug' ekib, hosil olmaydi – balki, unib chiqqan niholni parvarishlab beradi holos. Urug'ni nihol bo'lib unib chiqquniga qadar bo'lgan jarayon oila davrasida, ota-ona qaramog'ida amalgam oshiriladi. Shunday ekan, farzandning hamma yomon taraflarining yuzaga kelishidagi eng bosh omil bu oiladagi muhit va tarbiyadir. Agar oilada an'analarga sodiqlik, milliylik, umumbashariy udumlarimizga e'tibor va hurmat bo'lsa, bola ham shu ta'sirida barqaror ulg'ayadi.

Bolalarni milliy ruhda shakllantirish bu bosh maqsadlarimizdan biri desak, mubolag'a bo'lmasa kerak. Sababi, milliy o'zligini anglagan inson "Vatan" uchun fidoiy, sadoqatli, mehnatsevar va albatta, munosib farzand bo'lib yetishadi. Chunki, milliylik insonning yurish-turishi, fikrlashi, dunyoqarashiga bevosita o'z ta'sirini o'tkazadi.

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev ham bunga alohida to'xtalib o'tganlar:

"Bizni hamisha o'ylantirib keladigan yana bir muhim masala – bu yoshlarimizning odob-axloqi, yurish-turishi, bir so'z bilan aytganda, dunyoqarashi

bilan bog'liq. Bugun zamon shiddat bilan o'zgaryapti. Bu o'zgarishlarni hammadan ham ko'proq his etadigan kim – yoshlar. Mayli, yoshlar o'z davrining talablari bilan uyg'un bo'lsin. Lekin ayni paytda o'zligini ham unutmasin. Biz kimmiz, qanday ulug' zotlarning avlodimiz degan da'vat ularning qalbida doimo aks-sado berib, o'zligiga sodiq qolishga undab tursin. Bunga nimaning hisobidan erishamiz? Tarbiya, tarbiya va faqat tarbiya hisobidan" deya ta'kidlaganlar [1].

Bu vazifalar maktab, oila, mahalla, butun jamoatchilikka katta mas'uliyat yuklaydi. Mamlakatimizda ta'lim-tarbiya sohasining barcha bo'g'inlari – maktabgacha ta'lim, maktab, o'rta maxsus va oiliy ta'lim tizimini takomillashtirish, yangi muassasalar bunyod etish va mavjudlarini qayta ta'mirlash bo'yicha olib borilayotgan ishlar yoshlar kamolotida o'z samarasini beradi.

Shu jumladan boshlang'ich sinflarga bo'lgan e'tibor kuchayganligi tahsinga sazovordir. Albatta, bola shakllanishining eng muhim bo'g'ini bu boshlang'ich sinf davridir. Bu borada meni xursand qiladigan jihatlardan biri bu 1-sinf o'quvchilariga beriladigan "Prezident sovg'asi"dir. Bolalar bilasizki, sovg'a olishni juda yoqtirishadi. Maktab o'quv yilining ilk kunlaridayoq sovg'a bilan taqdirlansalar, yil bo'yi shuning ta'sirida yuradilar. Axir, sovg'a olish bolaga o'zgacha quvonch bag'ishlaydi. Ayniqsa, kichik maktab yoshidagi o'quvchilarni yanada ruhlantirib yuboradi. Ularda mehnatsevarlikni shakllantirishning ilk poydevori bo'ladi. Chunki, sovg'aga munosib bo'lish va kelgusida bundanda yaxshirog'iga erishish maqsadida ham bolalar yanada ko'proq mehnat qilishadi, o'qishadi. Rag'batlantirish hamisha mehnat qilishga undaydi va katta mas'uliyat yuklaydi. Qarang, - oddiy rag'batlantirish orqali bolani mehnatsevarlikka undash, mas'uliyatni asosiy maqsadga ko'tarish mumkin. Ammo hozirgi zamonda, jadal sur'atlarda rivojlanish jarayonida rag'batlantirishning ahamiyati unchalik ham muammo bo'lmay qoldi. Prezidentimiz Vatan ravnaqi uchun mehnat qilayotganlarni munosib taqdirlamoqdalar. Yangi avtomobillar, turar joylar bilan ta'minlash – bu eng katta rag'batlantirishdir. Faqat bunga munosib bo'lish kerak holos. Buning uchun bor yo'g'i bizdan mehnat qilish va intilish talab etiladi. Bu esa kishi uchun bajarib bo'lmas ish emas, albatta. Agar barchamiz bir tan-u – bir jon bo'lib harakat qilsak, mehnat qilsak, Vatanimiz bundanda gullab yashnaydi, jahon arenalarida yuksak cho'qqilarni va pog'onalarni egallaydi, bayrog'imiz yuksakroq hilpiraydi. Buning uchun esa bolani kichik maktab paytidanoq mehnatsevarlikka o'rgatishimiz, ularni milliy ruhda tarbiyalanishlarini shakllantirishimiz zarur.

Shu o'rinda birinchi prezidentimiz I.A.Karimovning "Ona yurtimiz baxtu iqboli va buyuk kelajagi yo'lida xizmat qilish – eng oiliy saodatdir" degan fikrlari qanchalik darajada o'rinli va hikmatlidir [2].

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. “Ma’naviy-ma’rifiy ishlar samaradorligini oshirish bo’yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 3-may, PQ4307.
2. Karimov I.A. “Ona yurtimiz baxtu iqboli va buyuk kelajagi yo'lida xizmat qilish – eng oliy saodatdir”. Toshkent. ‘O‘zbekiston’ nashriyoti. 2015 yil.
3. Umarova G.M. Kichik maktab yoshidagi o‘quvchilarni o‘qishga bo‘lgan qiziqishini oshiruvchi texnologiyalar // American Journal of Interdisciplinary Research and Development. Volume 09, Oct., 2022. pp.210-224.
4. Dilmurodova, Z. D. (2023). Kichik maktab yoshidagi o'quvchilarning psixologik xususiyatlari va ularning qobiliyat darajalari aniqlash. Научные исследования и общественные проблемы, 1(1), 33-37.

BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHILARIDA KASBIY KOMPETENTSIYALARNI SHAKLLANTIRISHDA XORIJ TAJRIBALARIDAN FOYDALANISH

Turg'unova Sarvinoz Anvarjon qizi

Psi-23/2-guruh talabasi

Shonazarova Feruza Ilshod qizi

Psi-23/2-guruh talabasi

Ilmiy maslahatchi: ChDPU Psixologiya kafedrası
o'qituvchisi N.B.Xusanova

Bugungi kunda davlatimiz tomonidan ta'limga katta e'tibor qaratilayotgani hech kimga sir emas. Shu jumladan, ta'limning barcha sohalarida kechayotgan islohotlar singari umumiy o'rta ta'lim tizimida ham bir qator o'zgarishlar ro'y bermoqda. Ayniqsa, o'quvchilarga ta'lim-tarbiya berishda xorij texnologiyalaridan foydalanish keng yo'lga qo'yilmoqda. Jahonning eng rivojlangan mamlakatlari tarixiy tajribasi shundan dalolat beradiki, ular mustaqillik va taraqqiyot yo'liga qadam qo'yishlari bilan asosiy e'tibor va mablag'larni birinchi navbatda, yoshlarni o'qitish va tarbiyalashga sarflaganlar. Darhaqiqat, bunday siyosat tarixiy tajribada o'zini oqladi. Iymon-e'tiqodli, bilimli, axloq-odobli yoshlar, malakali mutaxassislar aql-zakovat bilan ish yuritib, o'z vatanlarining qudratini oshirdilar, o'z xalqlari uchun yuqori turmush darajasini ta'minlay oldilar.

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchisining kasbiy kompetentsiyasini shakllantirishda quyidagilarga e'tibor beriladi:

- kasbiy masalalarni hal etishda amaliy tajriba va bilim asosida muvaffaqiyatli harakat qilishni ta'minlash;

- ish faoliyatida kasbiy mahoratni shakllantirish bilan bog'liq muammolarni o'rganish va hal etish;

MUNDARIJA

A.S.MALLAYEV	SO‘Z BOSHI	3
M.R.XALIMOV	ZAMONAVIY MAKTAB MENEJERLARINI TAYYORLASHNING DOLZARB MUAMMOLARI	4
R.G.SAFAROVA	BOSHLANG‘ICH SINFI O‘QUVCHILARIDA 4K KOMPETENSIYALARINI SHAKLLANTIRISHGA YO‘NALTIRILGAN PEDAGOGIK JARAYONNING O‘ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	10
B.S.ABDULLAYEVA	BOSHLANG‘ICH SINFI O‘QITUVCHILARINING 4K MODEL ASOSIDA O‘QITISHGA DOIR KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHNING ZAMONAVIY STRATEGIYALARI	13
C.B.МАРЧУК	ФОРМИРОВАНИИ КОММУНИКАТИВНЫХ КОМПЕТЕНЦИЙ В ЦИФРОВОЙ СРЕДЕ: ИДЕИ И ТЕХНОЛОГИИ	19
A.A.IBRAGIMOV	O‘QITUVCHILARNI KASBIY RIVOJLANISH STRATEGIYASINI BELGILASHDA KOGNITIV KOMPETENTLILIKNING O‘RNI	23
M.J..SHODIYEVA	BOSHLANG‘ICH SINFI O‘QUVCHILARIDA XXI ASR KO‘NIKMALARINI RIVOJLANTIRISH: ZAMONAVIY TENDENSIYALAR VA XALQARO TAJRIBALAR	28
SH.U.NURULLAYEVA	OLIY TA‘LIM MUASSASALARIDA TALABALAR MUSTAQIL TA‘LIMINI INDIVIDUALLASHTIRISH MUAMMOLARI	36
K.A.ABRORXONOVA N.L.KAMOLOVA	RAQAMLI TA‘LIM MUHITIDA BOSHLANG‘ICH SINFI O‘QUVCHILARINING AQLIY TAFAKKURINI FANLAR VOSITASIDA SHAKLLANTIRISH	39
K.MAVLONOVA	BOSHLANG‘ICH SINFI O‘QUVCHILARIDA MOLIVAVIY SAVODXONLIK KO‘NIKMASINI SHAKLLANTIRISH	44
M.J. SAIDOVA	TIMSS XALQARO BAHOLASH DASTURIDA MATEMATIK SAVODXONLIK	49
N.X.ORIPOVA D.H.IBRAGIMOVA	VARIATIV TA‘LIMNING MAZMUNI VA UNING O‘ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	63
F.R.ABDULLAYEV	O‘QUVCHILARDA XXI ASR KO‘NIKMALARINING SHAKLLANGANLIGINI BAHOLASH	67
T.Q.RASULEV	BOSHLANG‘ICH TA‘LIM YANGI AVLOD DARSLIKLARINI ZAMONAVIY METODIKALAR ASOSIDA O‘QITISHNING ISTIQBOL REJALARI	75
M.B.RAXIMQULOVA	O‘QITUVCHINING ILMIY METODIK MAQOLALARDAN FOYDALANISH KO‘NIKMASINI RIVOJLANTIRISH	80
N.SH.RUZIULOVA	FANLARNING TA‘LIM OLUVCHILAR KOMPETENTLILIGINI RIVOJLANTIRISHGA ASOSLANGAN O‘QUV TEZAVURUSINI SHAKLLANTIRISH TENDENSIYALARI	84
J.A.MARDANKULOV	UZLUKSIZ TA‘LIM TIZIMIDA PEDAGOGIK INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR	89
N. KENJABOYEVA	BOSHLANG‘ICH SINFI O‘QUVCHILARIDA INTEGRATSIYAGA OID FANNI O‘QITISHDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYA MASALALARI	94
J.P.АННАЕВА	САМОСОБЕРШЕНСТВОВАНИЕ ПЕДАГОГОВ КАК ФАКТОР И ОСНОВА ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ОБРАЗОВАНИЯ	99
Z.B.OQBOYEVA	TECHNIQUES FOR DEVELOPING LIFE SKILLS IN STUDENTS	104
Y.H.HAYDAROV	YOSHLARDA KREATIV FIKRLASHNI SHAKLLANTIRISHDA INTEGRATSION TA‘LIMNING ROLI	106
H.M.YO‘LDOSHEVA	BOSHLANG‘ICH SINFI O‘QUVCHILARIDA TABIIY BILIMLARNI INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR VOSITASIDA TAKOMILLASHTIRISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	110
D.JURAYEVA	BOSHLANG‘ICH SINFI O‘QUVCHILARINING MATEMATIK SAVODXONLIGINI OSHIRISHDA MANTIQUIY TOPSHIRIQLARNING AHAMIYATI	115
B.A.ATAYEVA	MATEMATIKA DARSLARIDA STEAM TEXNOLOGIYASI ASOSIDA ZAMONAVIY KO‘NIKMALARNI SHAKLLANTIRISH	120
M.Y.UMAROVA	BOSHLANG‘ICH SINFLARDA KASRLAR MAVZUSINI MUSTAHKAMLASHDA “BINGO” O‘YINIDAN FOYDALANISH	123
S.I.BOYMURODOVA	HOZIRGI DAVRDA RIVOJLANGAN XORIJIY DAVLATLARIDA BOSHLANG‘ICH TA‘LIM TIZIMINING TUTGAN O‘RNI, AHAMIYATI VA FAOLIYAT DOIRASI	126
D.YO‘AZIZOVA	“XXI ASR KO‘NIKMALARI” TUSHUNCHASI VA ULARNING MAKTABDA TARBIIYA DARSLARIDA SHAKLLANISHI	130
A.M.SHOIMOV	STEAM XALQARO TADQIQOTINI QO‘LLASHDA FANLARARO INTEGRATSIYANING AHAMIYATI	136
S.M.RASULOVA	STEM TA‘LIMI VA UNING AFZALLIKLARI	139
X.BEKNAZAROVA G.INATILLAYEVA G.I.XOLMATOVA	BOSHLANG‘ICH TA‘LIM JARAYONIGA INNOVATSION YONDASHUV	144
J.T.SUNATOV	BOSHLANG‘ICH SINFI O‘QUVCHILARIDA XXI ASR KO‘NIKMALARINI O‘QITISHDA ONA TILI DARSLARIDAGI LOYIHA ISHLARINING O‘RNI	146
	BOSHLANG‘ICH SINFI O‘QUVCHILARIGA XXI ASR TEXNOLOGIYALARI YORDAMIDA BILIMINI RIVOJLANTIRISH	148

D.SH.ELMURODOVA	"MUAMMOLI TA'LIM TEXNOLOGIYALARI" ASOSIDA TALABALARNING TANQIDIY FIKRLASH KO'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISH METODIKASI	153
A.SH.ERGASHEVA	ZAMONAVIY TENDENSIYALAR VA TEXNALOGIYALARNI INNOVATSION TA'LIM SHAROITIDA JORIY ETISH	161
U.T.AHMADJONOV	BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIDA XXI ASR KO'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISH VA XALQARO BAHOLASH DASTURLARINING AHAMIYATI	164
M.U.QAXXOROVA	BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARINING ANALITIK TAFAKKURINI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI	170
O'.IMOMNAZAROVA	O'ZBEK TILI DARSLARIDA XXI ASR KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH YO'LLARI	173
G.I.XOLMATOVA	BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARINING IJODIY TASAVVURLARINI TA'LIMIY O'YINLAR ORQALI OSHIRISH	176
N.H.KARIMOVA I.B.MADRAXIMOVA	BOSHLANG'ICH TA'LIMDA ONA TILI VA O'QISH SAVODXONLIGINI CHET EL METODIKALARINING TADBIQI	178
D.O'.JO'RAYEVA N.XAKIMOVA	BOSHLANG'ICH TA'LIMDA BOLALARNI BADIY ADABIYOTGA O'RGATISH ASOSIDA ZAMONAVIY BILIM VA KO'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISH	181
G.X.SHODIYEVA D.V.ERGASHEVA	BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIDA XXI ASR KO'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY TENDENSIYALAR VA TEXNOLOGIYALAR, XALQARO TAJRIBALAR	184
E.XOLIYOROVA	BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARINING O'QITISH METODIKASIDA ZAMONAVIY TENDENSIYALAR VA TEXNOLOGIYALAR	186
M. J. SHODIYEVA	BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHILARIDA 4K MODEL ASOSIDA O'QITISHGA DOIR KOMPETENTLIKNI RIVOJLANTIRISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI	188
G.I.QOSIMOVA	ILG'OR XORIJIY TAJRIBALARGA ASOSLANGAN YANGI AVLOD O'QUV DASTURLARI USTIDA ISHLASH	194
O.U.AVLAYEV G.X. EGAMBERDIYEVA	BOSHLANG'ICH SINIF YOSHIDAGI BOLALAR PAST O'ZLASHTIRISH SABABLARI	201
O.U.AVLAYEV M.D. AXMADOVA O.O. BEGMAMATOVA S.YO. XOLIQULOVA	BOSHLANG'ICH SINIF BOLALARINING O'QUV FAOLIYATINING XUSUSIYATLARI	204
K.E.BURIYEVA M. DJALDIBAYEVA S. YODGOROVA	O'QUVCHILARDA O'QUV FAOLIYATI MOTIVLARINI SHAKLLANTIRISH	207
К.Э.БУРИЕВА Т. НУРИДДИНОВА. Т.ПАК	ИНДИВИДУАЛЬНЫЙ ПОДХОД В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ	209
К.Э.БУРИЕВА К. РАХМАНОВА	МЕТОДИКА УПРАВЛЕНИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКИМ КАПИТАЛОМ	211
M.B. BURXANOVA M. ABDULAZIZOVA Z. RO'ZIBOYEVA M. ABDUNAZAROVA	MAKTAB O'QUVCHILARI PSIXOLOGIYASINING SHAKLLANISH JARAYONI VA OMILLARI	213
M.B. BURXANOVA A.B.TURG'UNALIYEVA R. HABIBULLAYEVA O. TOLIPVA	O'SMIRLARNING INTELLEKTUAL RIVOJLANISHIDA PSIXOLOGIK JARAYONLAR	217
D.U.RAXMANOVA B. XOLBOYEVA S. SAFARBOYEVA N. G'AYRATOVA	TALABA INTELLEKTUAL FAOLIYATINI OPTIMALLASHTIRISH USULLARI	220
D.U.RAXMANOVA D.I. OZODBOYEVA N.B. G'AYRATOVA U. ABDULHAQOV	TALABALAR INTELLEKTUAL FAOLIYATINI OPTIMALLASHTIRISHNING PSIXOLOGIK DETERMINANTLARI	223
D.U.RAXMANOVA N.B. G'AYRATOVA	TA'LIM MUHITI - TALABALARNING SHAXSIY RIVOJLANISHI VA O'Z USTIDA ISHLASH MAYDONI.	226
Z.D.DILMURODOVA L.R. BOYPO'LATOV R.ABDURAZZOQOVA	KICHIK MAKTAB YOSH O'QUVCHILAR QOBILIYATI VA QIZIQISHLAR PSIXODIAGNOSTIKASI	229
Z.D.DILMURODOVA S.Z. IBROHIMOVA	KICHIK MAKTAB YOSHIDAGI O'QUVCHILARNING PSIXOLOGIK JARAYONLARI VA XUSUSIYATLARINI SHAKLLANISHI	232

A.A. RISBEKOV		
Z.D.DILMURODOVA S. TULAVBAYEVA	QOBILIYATNING PEDAGOGIK VA PSIXOLOGIK MOHIYATI	235
S.X.GAYUPOVA S.MIRZAXODJAYEVA D.F. O'KTAMOVA	MEHNAT FAOLIYATIDA NAMOYON BO'LADIGAN STRESSLI KECHINMALARNING IYERARXIK PIRAMIDAS	238
J.ABDURASULOV Z.NIZOMJONOVA M.ERGASHOVA	O'QUVCHI YOSHLARNI KASBGA YO'NALTIRISHNING PSIXOLOGIK ASPEKTLARI	241
J.ABDURASULOV Z.A. ABDUSATTOROVA D.A. HUSNIDDINOVA	O'SMIRLIK YOSHIDA SHAXSNING SHAKLLANISHI	244
J.ABDURASULOV S.S. ABDUJALILOVA L.ABDURAHMONOVA	O'SMIRLIK DAVRIDAGI INQIROZLAR	249
M.N.TOJIBOYEV Z.O. ABDUXALILOVA S.J. SADIROVA	TALABALARNING MANTIQUIY TAFAKKURINI RIVOJLANTIRISHGA TA'SIR ETUVCHI PSIXOLOGIK OMILLAR	253
M.N.TOJIBOYEV M.U. BEKNIYOZOVA N. SOLIYEVA	TALABALARDA INNOVATSION TAFAKKURNING RIVOJLANISHIGA TA'SIR KO'RSATUVCHI IJTIMOY-PSIXOLOGIK OMILLAR	255
M.N.TOJIBOYEV S. TURKMANBOYEVA B. TINCHLIKOVA K. DIYOROVA	SHAXSGA YO'NALTIRILGAN TA'LIM TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA PEDAGOGIK QOBILIYATNI RIVOJLANTIRISH	258
N.T.MADGAPILOVA A. MURADOV R. MUXSIMOV	MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTI VA MAKTABNING O'ZARO HAMKORLIGI.	259
N.T.MADGAPILOVA L.F. JALILOVA F. RASHIDOVA S. NAG'MATOVA	UZLUKSIZ TA'LIMDA PEDAGOGIK - PSIXOLOGIK KLASTER YONDASHUVNI JORIY ETISH	263
Z.M.RADJABOVA Z. XAMITOVA R. SAFARBAYEVA	O'SPIRINNING XUSUSIYATLARI VA KASB TANLASHNING PSIXOLOGIK OMILLARI	268
Z.M.RADJABOVA A. TOSHPO'TOV L. YO'LDASHEVA	KASB TANLASH FAOLIYATINING ASOSIY PSIXOLOGIK MUAMMOLARI	270
M.S.MEYLIYEVA G. DURMUSHOVA S. ESHQULOVA	TALABALAR INTELLEKT DINAMIKASI	273
M.S.MEYLIYEVA F. AZIMBOYEVA P. BOBOJONOVA	TA'LIM-TARBIYA JARAYONIDA MILLIY QADRIYATLARNING O'RNI	278
S.R.MIRZAYEVA S. ALLABERGENOVA M. G'OZIYEVA D. MAMASHARIPOVA	OILAGA NISBATAN O'QUVCHILAR IJTIMOYLASHUVINING AYRIM IJTIMOY- DEMOGRAFIK OMILLARI	281
N.J.ESHNAYEV S. YOQUBJONOVA M. XAYBULLAYEVA	OILA INSTITUTINI IJTIMOY-PSIXOLOGIK O'RGANISH VA UNING AHAMIYATI	284
N.J.ESHNAYEV M. ABDAKIMOVA L. ABDURAHMONOVA	JAMIYAT YOSHLARI ONGI VA PSIXOLOGIYASIGA GLOBALLASHUVNING TA'SIRI	286
N.J.ESHNAYEV M. ASLANOVA X. ABDUAZIZOVA	OILALARGA PSIXOLOGIK XIZMAT KO'RSATISH VA UNING IJTIMOY AHAMITI	287
N.SH. RUZMATOVA M. QO'SHNAZAROVA Z. MAMATOVA	SHAXSNING PSIXOLOGIK FAROVONLIGI VA UNING TUZILISHINI O'RGANISHGA DOIR YONDASHUVLAR	289
N.SH.RUZMATOVA E.X. SATTAROV D. MASHRABBOYEVA	PSIXOLOGIK FAROVONLIK TUSHUNCHASINING MAZMUNMOHIYATI	292

N.SH. RUZMATOVA S. JALILOVA	MOTIVATSIYA MUAMMOSINING NAZARIY TAHLILLARI	295
O.B.OZODQULOV S. KOMILJONOVA Z. AVLOQULOVA	O'QUV JARRAYONINI SAMARALI TASHKIL ETISHDA BUYUK ALLOMALARIMIZNING G'OYA VA FIKRLARINING TUTGAN O'RNI	299
O.B.OZODQULOV R. SHODIYEVA M. YULDASHOVA	BUGUNGI KUNDA PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARNING TA'LIM-TARBIYA JARAYONIDAGI O'RNI VA UNI YUKSALTIRISH OMILLARI	304
O.B.OZODQULOV G. BAHRIDDINOVA N. MIRZAUSMONOVA	PROEKTIV METODIKALARDAN FOYDALANISH JARAYONIDA SHAXSNING PSIXODIAGNOSTIKASI	308
X.K.PAXIMOBA K. MAL'YCEVA	ВНЕДРЕНИЕ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ ПРОЦЕСС	313
X.K.PAXIMOBA E. ЛЮКЯНОВ K. ЧИПУРИН B. ЮНУСОВА	ВОЗМОЖНОСТИ ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ОБРАЗОВАНИЯ НА ОСНОВЕ ТЕХНОЛОГИИ МЕДИАОБРАЗОВАНИЯ	316
SH.R.SAMAROVA A. ABDURAXMONOV F. AXMADOVA A. XOLMURODOVA	DEVIANT XULQ-ATVORLI O'SMIRLAR IJTIMOY-PSIXOLOGIK MOSLASHUVINING O'ZIGA XOSLIGI	320
S.N.AMANGELDIYEV Z. JABORBERGANOVA	MUTAXASSISLIK FANLARINI O'QITISHNING INNOVATSION MUHITDAGI METODIKASI	323
B.N.TURAKULOV SH. KABULOVA S. MAMARAJABOVA Z. SAMINJANOVA	INSON QALBI EMOTSIONAL INTELLEKTNING YORQIN KUZGUSI	328
N.B.XUSANOVA Z. JABORBERGANOVA D. MUSINOVA SH. OLLOBERGANOVA	KICHIK MAKTAB YOSHIDA O'QUVCHILARNI MEHNATSEVARLIKKA O'RGATISH, MILLIY RUHDA SHAKLLANTIRISH	333
N.B.XUSANOVA S. TURG'UNOVA F. SHONAZAROVA	BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHILARIDA KASBIY KOMPETENTSIYALARNI SHAKLLANTIRISHDA XORIJ TAJRIBALARIDAN FOYDALANISH	336
Г.МИРЗАРАХИМОВА М. РАХИМОВА Л. БАЁНОВА	ПОЗНАВАТЕЛЬНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ДЕТЕЙ С ДЕФЕКТАМИ РЕЧИ	338
Г.МИРЗАРАХИМОВА М. ПАРДАЕВА М. РАХИМОВА	НУТҚ ФАОЛИЯТИ ВА УЛАРНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ	341
С.М. ЮЛДАШЕВА О'. МУХАММАДИЕВ SH. O'NAROVA	PEDAGOGIK TA'LIMDA TALABALARINING KASBIY TAYYORGARLIK XUSUSIYATLARI	347
С.М. ЮЛДАШЕВА T. SADULLAYEVA M. PARDABOYEVA	TASNIFLASH USULLARI BA TALABALARNING O'QUV NATIJALARINI BASHORAT QILISH	349
С.М. ЮЛДАШЕВА J. TO'XTAYEVA A. SULEYMANOVA	KASBIY SHAKLLANISH VA KASBIY FAOLIYATNI TADQIQ ETISH PSIXOLOGIK - PEDAGOGIK MUAMMO SIFATIDA	352
D.R.ODILOVA	MTT XODIMLARI KOMPETENTLIGINI O'RGANISHNING IJTIMOY-PSIXOLOGIK MUAMMOLARI	355
M.J.ERNAZAROVA M. M.J.ERNAZAROVA M. IKROMOVA	TALABALARDA TA'LIM-TARBIYANI MILLIY QADRIYATLAR ASOSIDA RIVOJLANTIRISH	361
M.J.ERNAZAROVA O'.B. XURSANNOVA	BO'LAJAK O'QITUVCHILARINING KASBIY KOMPETENTLIGIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR	364